

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor) van de XIOS Hogeschool Limburg

datum

6 november 2013

onderwerp

Definitief

accreditatierapport en -besluit

(000414)

bijlage

1

1. Inleiding

Bij brief van 28 maart 2012 heeft het instellingsbestuur van de XIOS Hogeschool Limburg te Diepenbeek een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 28 maart 2012 en ontvankelijk verklaard op 15 juni 2012.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Hogescholenraad (VLHORA).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Willy Patrick De Wilde, voorzitter, tot 2007 gewoon hoogleraar in de afdelingen burgerlijke bouwkunde en architectonische ingenieurswetenschappen en vakgroepvoorzitter aan de VUB;
- Tammy Schellens, onderwijskundige, doctor in de pedagogische wetenschappen en sinds 1994 verbonden aan de Universiteit Gent. Sinds 2004 doctor assistent aan de vakgroep onderwijskunde, sinds 2008 docent met een onderwijsopdracht voor de opleidingsonderdelen "didactische werkvormen" (derde bachelorjaar) en "Onderwijstechnologie" (eerste masterjaar);
- Dionys Van Gemert, domeindeskundige, tot 2008 gewoon hoogleraar aan het Departement Burgerlijke Bouwkunde van K.U.Leuven. Doceerde de colleges sterkteleer, analyse van constructies, bouwmaterialen en vernieuwbouw. Was hoofd van het Laboratorium Reyntjens voor onderzoek van bouwmaterialen en constructies;
- Rob Lenaers, domeindeskundige, is burgerlijk bouwkundig ingenieur (K.U.Leuven, 1964) en beëdigd landmeter schatter van onroerende goederen. Hij was o.a. technisch directeur van NV VANHOUT Algemene Aannemingen, waar hij vervolgens algemeen directeur werd en gedurende 25 jaar gedelegeerd bestuurder. Naast zijn beroepsactiviteiten was hij voorzitter van de Vlaamse Confederatie Bouw, van de Nationale Confederatie Bouw en van het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB).
- Cédéric De Vuser, student, behaalde in 2011 het diploma als master in de Industriële wetenschappen: bouwkunde aan de Katholieke Hogeschool Sint-Lieven. Zijn masterproef

Secretaris: Lieve Paternoster

Projectbegeleider vanuit VLHORA: Mieke Beckers

De visitatie heeft plaatsgevonden op 11, 12 en 13 januari 2011. Het visitatierapport dateert van 27 maart 2012.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de Vlhora vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen, waaronder de voortgang van het academiseringsproces.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en genoegzaam tot stand is gekomen. De NVAO heeft wel opmerkingen over de voortgang van het academiseringsproces en komt daar in hoofdstuk 4 van dit rapport op terug.

3. Inhoudelijke overwegingen

Doelstellingen

Bij het opstellen van het competentieprofiel is de opleiding vertrokken van de richtlijnen van het Structuurdecreet en werd rekening gehouden met de Dublindescriptoren. Dit leidde tot een lijst van tien hoofdcompetenties voor de academisch gerichte bacheloropleiding Bouwkunde, die soms nog verder werden onderverdeeld in deelcompetenties.

Op basis van deze competentielijsten werd in 2009 ook het bestaande opleidingsprofiel van de academisch gerichte bacheloropleiding en de masteropleiding Bouwkunde geactualiseerd. De opleiding tot academische bachelor start met een polyvalente en technische basisvorming in een multidisciplinaire context. Bijzondere aandacht gaat naar de individuele student, dankzij een uitgebreide mentorenwerking, en een studenten- en studiebegeleiding waarop de studenten gedurende hun hele verdere studieloopbaan bij XIOS steeds een beroep kunnen doen.

Vanuit het beroepenveld kreeg de opleiding hulp bij het formuleren van het specifieke profiel van de academische Bachelor Bouwkunde. Het verwerven van bouwkundige kennis en ruimtelijk inzicht, het uitvoeren van basisrekenwerk en het hanteren van technische bouwkundige informatie, rekening houdend met veiligheids- en milieuoverwegingen en zorgsystemen zijn hierbij essentieel.

Volgens de opleiding is het opleidingsprofiel sinds 2004 geëvolueerd naar een profiel waarin wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijke onderbouwing van de bouwkundige theorieën veel sterker aan bod komen. In de voortgangstoets 'academisering Bouwkunde' van 2008 worden 'modelleren van constructies' en 'modelleren van materialen' als onderzoeksspeerpunten geformuleerd. Vanaf het tweede semester van het tweede jaar start de specifieke bouwkundige opleiding.

Pagina 3 van 13 De onderzoeksgroep Bouwkunde tracht samenwerking te vinden met andere onderzoeksgroepen, om op die manier een voldoende kritische massa te vormen. De samenwerking met de groep Numerieke mechanica van de faculteit Civiele techniek aan de TU Delft en met de groep Bouwmaterialen' van de faculteit Ingenieurswetenschappen van de K.U.Leuven is hier een voorbeeld van.

De commissie heeft de visietekst voor onderwijs en onderzoek kunnen inkijken die in het kader van FI² in de loop van 2010 tot stand kwam. Een gezamenlijk onderwijsconcept van XIOS en KHLim voor FI² is door de opleidingen uit de betrokken hogescholen echter niet uitgeschreven. De commissie raadt aan de doelstellingen en het onderwijsconcept uit te schrijven, en in samenspraak met de verschillende actoren buiten de opleiding te bespreken.

Studenten die in Limburg industrieel ingenieur willen worden, starten in FI² met een gemeenschappelijke basisvorming van 94 studiepunten; het gaat om het volledige eerste bachelorjaar en 34 studiepunten uit het tweede bachelorjaar. Vervolgens kiezen de studenten voor één van de acht afstudeerrichtingen, waaronder Bouwkunde. Op het ogenblik van de visitatie staat de concrete invulling van de 26 opleidingsspecifieke studiepunten voor Bouwkunde van het tweede bachelorjaar hoog op de agenda, maar de commissie heeft daar geen kennis van kunnen nemen. Wel werden leerlijnen uitgetekend en is een lessentabel voor elk opleidingsjaar van het nieuwe curriculum opgesteld. De bachelor- en masteropleiding in de Industriële wetenschappen: bouwkunde stelt zich als doel competente professionals te vormen die breed inzetbaar zijn in het nationale en internationale multiculturele werkveld, en die beantwoorden aan de vereisten die vanuit het beroepenveld worden geformuleerd. Op die manier kan de afgestudeerde master worden ingezet in verschillende functies, gaande van projectleider tot calculator, raadgevend ingenieur, ontwerpingenieur, stabiliteitsingenieur, onderzoeksingenieur, verkoop- of inkoopingenieur.

Naar eigen zeggen richt de opleiding zich voornamelijk op de 'droge' bouwkunde, maar de commissie raadt de opleiding aan zich hieromtrent duidelijker te profileren naar buiten toe. Voor de nieuwe opleiding is het te vroeg om zich te vergelijken en te positioneren ten opzichte van vergelijkbare Vlaamse en internationale opleidingen, maar de opleiding wil die oefening in de toekomst maken. Met haar unieke Limburgse opleiding IW: bouwkunde wil XIOS zich in elk geval in de Euregio profileren. Volgens de opleiding moet de internationale dimensie in het opleidings- en competentieprofiel van de bachelor- en de masteropleiding IW: bouwkunde verder worden uitgebouwd.

De commissie drukt haar vertrouwen uit dat met de klare visie op FI², de inzet en gedrevenheid van het korps en de ondersteuning van de hogeschool de nieuwe opleidingsdoelstellingen tegen 2013 zullen worden gehaald.

De NVAO volgt de commissie in haar positive eindoordeel over het onderwerp Doelstellingen.

Programma

Het FI²-programma wordt zowel in XIOS als in de KHLim op identieke wijze aangeboden. De studenten van beide hogescholen krijgen dezelfde cursusinhouden van dezelfde docenten en volgen de lessen op één van beide campussen. De studenten melden geen noemenswaardige moeilijkheden als gevolg van de samenwerking met de KHLim. Bij de uitbouw van elk opleidingsonderdeel staat de competentiegerichte aanpak centraal. De competentiematrix voor de academisch gerichte bacheloropleiding is op het moment van de visitatie echter nog niet volledig afgewerkt. Verder overleg met de docentengroep is

Pagina 4 van 13 bijgevolg nodig. De commissie moedigt de opleiding aan de competentiematrix verder op punt te stellen.

Kenmerkend voor het nieuwe opleidingsprogramma FI² is dat al van in het eerste structurele programmadeel (eerste bachelorjaar) de verschillende leerlijnen, die aangeven binnen welke grote domeinen de studenten hun kennis stapsgewijs uitbreiden, zichtbaar zijn.

De commissie beveelt de opleiding aan om een beter evenwicht tussen de verschillende sectoren in de bouw, namelijk studiebureau, de uitvoering en de voor- en nacalculatie, na te streven. De studenten die met de commissie in gesprek gingen, zijn van mening dat de opleiding meer de klemtoon legt op het werk in een studiebureau en minder op uitvoering. De opleiding zegt zich vooral te richten op de droge bouwkunde, maar de commissie is van mening dat wegebouw in het huidige curriculum nog te weinig aan bod komt.

De commissie stelt vast dat de opleiding gebruikmaakt van de vernieuwde opleiding om de cursusinhouden te actualiseren. Minder interessante cursusinhouden, zelfs uit een recent verleden – die ook door enkele alumni aan de commissie werden gerapporteerd –, zullen worden herwerkt. De commissie raadt ook aan om de praktijkgerichtheid van de opleiding te verhogen.

Door de hele opleiding heen is er steeds meer aandacht voor de internationale dimensie, via verwijzingen naar en het gebruik van anderstalige teksten, handboeken, vakliteratuur en websites. Het uitbouwen van de internationalisering is een van de verbeteringsactiviteiten die in het verbeteringsplan van 2010 zijn opgenomen.

Concreet geformuleerd zullen de academisering en het onderzoek worden toegespitst op de kennisdomeinen bouwmechanica, bouwmaterialen en duurzaam bouwen enerzijds, en op wegontwerp en -ergonomie anderzijds. In de toekomst wil de opleiding de onderzoeksspeerpunten zelfs verenigen door het gedragsaspect van mobiliteit te koppelen aan de aspecten van duurzame wegebouw.

Het vertrek van twee onderzoeksgerichte docenten, onder wie de onderzoekscoördinator, zette de continuïteit van het academiseringsproces, in het bijzonder dat van de masteropleiding, tijdens het academiejaar 2010-2011 zeer zwaar onder druk. Op het ogenblik van de visitatie is al deels in de vervanging van deze docenten voorzien, maar de werving van een bijkomende geschikte onderzoeker was nog volop bezig. De opleiding werkt aan diverse initiatieven om het academiseringsproces tegen 2013 te realiseren. Ze wil de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek verder versterken door het onderzoek effectief veel beter te integreren in het onderwijs. De commissie moedigt dit plan aan. De alumni die met de commissie in gesprek gingen – zelfs als ze pas enkele maanden geleden afgestudeerd waren – bleken immers niet op de hoogte van de onderzoeksspeerpunten van XIOS, en ze hoorden weinig over onderzoek tijdens de lessen, zelfs niet tijdens de masteropleiding. De opleiding wenst vooreerst de huidige situatie van integratie van onderzoek in onderwijs in kaart te brengen. De integratie van de onderzoeksspeerpunten binnen de bachelorproef is volop in uitwerking en zal volgens de opleiding volledig operationeel zijn bij aanvang van het tweede semester van 2010-2011. De studenten zullen voor het eerst een begeleide keuze kunnen maken tussen twee onderwerpen, namelijk 'duurzaamheid' en 'mobiliteit'.

De praktijkgerichtheid van de opleiding zal volgens de opleiding in het nieuwe programma worden versterkt.

Het studieprogramma van de bacheloropleiding wordt gekenmerkt door een graduele overgang van een fundamentele, wiskundige en brede wetenschappelijke basis, naar algemene en domeinspecifieke ingenieursgerichte opleidingsonderdelen.

De commissie vraagt wel aandacht voor het bewaken van de relevantie en de samenhang van de cursusinhouden.

Pagina 5 van 13 Bij de opbouw van het nieuwe programma heeft de opleiding Bouwkunde veel aandacht gehad voor nieuwe activerende werkvormen, waarbij project- en groepswork voor bepaalde opleidingsonderdelen centraal staat.

Het aantal projectopdrachten of casestudies (gevalstudies) is de laatste jaren in het curriculum toegenomen. De studenten verwerven hierbij competenties zoals mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid, vergadertechnieken, conflictbeheersing en contact leren leggen met externen. De commissie stelt vast dat er meer hoorcolleges in het MA-jaar voorkomen dan in de eerste bachelorjaren. Mogelijk zal hieraan worden verholpen in het nieuwe FI²- curriculum.

De examens die de commissie kon inkijken, bevatten een goede mix van redeneervragen en kennistoetsvragen. De studenten zeggen dat ze de criteria kennen voor de evaluatie van de meeste opleidingsonderdelen. Na elke examensessie organiseren de docenten feedback, en hebben de studenten de mogelijkheid om hun examens in te zien. De studenten waarderen dat. Het aantal mondelinge examens neemt toe naarmate de opleiding vordert.

De studenten dienen steeds te voldoen aan de algemene toelatingsvoorwaarden, namelijk in het bezit zijn van een diploma hoger onderwijs. Op grond van elders verworven kwalificaties (EVK) kan eveneens vrijstelling worden verleend op basis van formele opleidingstrajecten, zoals hoger onderwijs voor sociale promotie, postgraduat, en bij- of nascholingen.

De NVAO volgt de commissie in haar positieve eindoordeel over het onderwerp Programma.

Inzet van personeel

Het personeelsbeleid van de hogeschool is erop gericht personeel met de juiste kwalificaties aan te werven en dat na aanwerving alle kansen te geven om zich verder te ontwikkelen. Dat houdt in dat inhoudelijke en vakspecifieke kwalificaties van het onderwijzende personeel worden verzekerd voor alle opleidingsonderdelen. Er zijn regelmatige gastdocenten. Ze worden geselecteerd op basis van specifieke vak kennis, en komen vaak vanuit het eigen netwerk van de opleiding. De studenten zijn positief over hun ervaring met de gastdocenten.

De commissie heeft kennisgemaakt met een jonge ploeg, bestaande uit een groot aantal dynamische mensen, die zich sterk inzetten voor de opleiding.

De opleiding werd tot tweemaal toe geconfronteerd met het vertrek van een docent met grote impact voor het onderwijs en het onderzoek, die tevens opleidings- en onderzoekskoördinator was. De huidige opleidingscoördinator toont een grote betrokkenheid en laat zich inhoudelijk bijstaan door alle leden van de opleidingsraad, maar kan de opleiding inhoudelijk weinig sturen omdat ze uit een totaal ander studiegebied afkomstig is. De commissie is van mening dat het proces om onderzoekers aan te trekken die projecten werven, vrij laat ingezet is, en door omstandigheden heeft de opleiding deze onderzoekers niet kunnen houden. Voor het academiseringsproces heeft dit volgens de commissie grote nadelige gevolgen. Zonder afbreuk te willen doen aan de individuele verdienste van de personeelsleden, is de commissie van mening dat de globale kwaliteit van het OP korps een ernstig aandachtspunt vormt, waar zo vlug mogelijk gepaste maatregelen voor dienen getroffen te worden.

De commissie vraagt aandacht voor meer onderzoeksingesteldheid van het docententeam en raadt de opleiding met aandrang aan om een duidelijke onderzoekspolitiek uit te bouwen, die uit te dragen, hiervoor extra personeel aan te werven en de nodige middelen aan te trekken of te genereren. Op die manier zou het aantal personeelsleden in het bezit

Pagina 6 van 13 van een doctoraat kunnen toenemen, teneinde het vereiste academiseringsniveau van de opleiding te realiseren. De commissie heeft begrip voor de moeilijke situatie waarin de opleiding verkeert, en beseft dat het terug aantrekken van voldoende onderzoeksprojecten enkele jaren kan duren.

De commissie raadt het departement aan om de besteding van de academiseringsmiddelen goed te bewaken en te investeren in een startonderzoeksfonds, teneinde het aantal lesgevers met een doctoraat in de masteropleiding gevoelig te kunnen verhogen. De financiële slagkracht van de opleiding kan via dienstverlening worden verhoogd. De commissie beveelt aan de internationale docentenmobiliteit verder te stimuleren, niet alleen voor de uitbouw van de netwerking in de professionele wereld, maar ook om het onderzoek meer zuurstof te geven.

De commissie beoordeelt het facet Academische gerichtheid van het personeel als onvoldoende.

Voor de organisatie van het onderwijs in de opleiding Bouwkunde is respectievelijk 4,99; 3,27; 2,02 en 1,40 VTE voor de verschillende bachelorjaren en het masterjaar beschikbaar. In het eerste en tweede bachelorjaar is het personeel niet specifiek toe te wijzen aan een bepaalde opleiding. De staf-studentratio wordt berekend door het aantal lesgevers te delen door het totale aantal studenten IW, waarbij rekening gehouden wordt met het totale aantal studiepunten dat studenten opnemen. In de bacheloropleiding is de staf-studentratio ongeveer 1 op 22.

De commissie beoordeelt het facet Kwantiteit van personeel als voldoende.

De commissie beseft dat de opleiding in een moeilijke overgangsfase verkeert na het vertrek van twee docenten die nauw betrokken waren bij de uitbouw van het onderzoek. De commissie drukt evenwel haar vertrouwen uit in de opleiding om adequaat te reageren op de moeilijke situatie waarin ze momenteel verkeert.

De commissie beoordeelt het onderwerp Inzet van Personeel van de bacheloropleiding als voldoende.

Op basis van de oordelen over: facet 3.1, kwaliteit personeel, facet 3.2, eisen professionele en academische gerichtheid en facet 3.3, kwantiteit personeel, wil de visitatiecommissie voor de academisch gerichte bacheloropleiding een positieve afweging maken. De commissie beseft dat de opleiding in een moeilijke overgangsfase verkeert na het vertrek van twee docenten die nauw betrokken waren bij de uitbouw van het onderzoek. De professionele gerichtheid is voor de commissie voldoende, zowel voor de master- als voor de bacheloropleiding. De onvoldoende op facet 3.2 heeft betrekking op de academische gerichtheid van beide opleidingen. De commissie drukt evenwel haar vertrouwen uit in de opleiding om adequaat te reageren op de moeilijke situatie waarin ze momenteel verkeert.

De NVAO volgt de commissie in haar positieve eindoordeel over het onderwerp Inzet van Personeel.

Voorzieningen

Voor de opleiding zijn er twee grote drijfveren om de materiële voorzieningen continu te verbeteren en uit te breiden: het academiseringsproces en de evoluties in het competentiegerichte onderwijs. Op de groeiende vraag naar onderzoek wordt ingespeeld door de continue vernieuwing van bestaande labo's en de verdere uitbouw van onderzoeksruimte, zowel binnen XIOS als in het Technologiecentrum (in samenwerking met de KHLim). De uitbouw van technische en wetenschappelijke labo's en diverse project- en computerlokalen is noodzakelijk om projectgericht te kunnen werken. Bouwkunde vormt één van de vier onderzoeksgroepen die in het Technologiecentrum vertegenwoordigd zijn.

Pagina 7 van 13 De opleiding beschikt er over een testruimte waarin experimenten kunnen worden uitgevoerd, alsook over enkele burelen. De campus beschikt over een nieuwe bibliotheek, toegankelijk voor studenten, lectoren, afgestudeerden en derden. Ze kan ook dienstdoen als zelfstudielokaal. XIOS is een partner in het bibliotheeknetwerk Anet, samen met de bibliotheken van de Universiteit Antwerpen, de Antwerpse hogescholen en de Universiteit Hasselt. Op de computers in de bibliotheek kan de gebruiker de website van de bibliotheek raadplegen, en de nodige gegevens opzoeken en downloaden uit de beschikbare catalogi en elektronische bronnen. Er is een goed uitgebouwde cursusdienst, die de verkoop van de cursussen gedurende het hele jaar door organiseert.

De commissie beoordeelt de materiële voorzieningen als voldoende.

De werkgroep Studentenbegeleiding – bestaande uit de algemene studentenbegeleiders van elk departement, de maatschappelijk assistent van StuvoX en de coördinator Studentenbegeleiding vanuit de dienst Onderwijs – heeft de voorbije jaren gewerkt aan een gemeenschappelijk referentiekader voor alle aspecten van de studentenbegeleiding. Daarbij wordt een duidelijk onderscheid tussen studiebegeleiding, vooral in de academische bachelor, en studieloopbaanbegeleiding, die gedurende de hele studieloopbaan tot en met de masteropleiding wordt voorzien.

De commissie beoordeelt de studiebegeleiding als goed.

De NVAO volgt de commissie in haar positieve eindoordeel over het onderwerp Voorzieningen.

Interne kwaliteitszorg

De XIOS Hogeschool heeft een kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld voor de opleidingen, gekenmerkt door bevestigingen van de doelgroepen, periodieke zelfevaluaties en permanente aandacht voor verbetering. Volgens de commissie is een aantal aspecten van de interne kwaliteitszorg ofwel nog niet geïmplementeerd, ofwel nog niet of te weinig geactiveerd, zeker voor de masteropleiding. De hogeschool gebruikt een kwaliteitshandboek onderwijs, dat de procedures van de verschillende processen beschrijft, zoals bevestigingen, studietijdmeting, wijziging van het opleidingsprogramma en zelfevaluatie. Dankzij gestructureerde en regelmatige metingen bij de verschillende actoren krijgt de opleiding relevante feedback voor haar beleid en voor de formulering van verbeteringsacties.

Medewerkers, studenten, afgestudeerden en het beroepenveld worden betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de opleiding door middel van raden en commissies. De inspraak van de studenten via het studentenforum is volgens de commissie goed uitgebouwd.

Om het OP te sensibiliseren voor het onderzoek en het te ondersteunen in het academiseringsproces, startte de DOOP-werkgroep een enquête rond de vraag hoe onderzoekscompetenties in het onderwijs aan bod komen en waar ze worden geëvalueerd. Het beroepenveld wordt betrokken bij de opleiding via de feedback die ze geven aan het onderwijspersoneel tijdens stage- en eindwerkbegeleiding. Het beroepenveld neemt ook deel aan de tevredenheidsenquête over het juryexamen van de masterproeven.

Na ontvangst van het visitatierapport in 2003 heeft de opleiding een verbeteringsplan opgesteld, dat alle aandachtspunten van de commissie opnam. Aan ieder aandachtspunt werden acties gekoppeld en er werd een verantwoordelijke voor de realisatie van die acties aangeduid. Ieder academiejaar werd het verbeteringsplan geactualiseerd. De commissie heeft verschillende jaarlijkse verbeteringsplannen kunnen inkijken. De opleiding heeft voor 2008 en 2009 ook een afsluitrapport voor het verbeteringsplan opgesteld. Hieruit leidt de commissie af dat de PDCA-cultuur ingeburgerd is. De opleiding heeft rekening gehouden met de feedback van recent afgestudeerde oud-studenten, waarin deze vroegen

Pagina 8 van 13 om aandacht te blijven besteden aan het aandeel van uitvoeringstechnieken, communicatievaardigheden en vreemde talen in het curriculum, en waarin de infrastructuur een aandachtspunt blijft.

De te geringe personeelsbezetting in het masterjaar Bouwkunde en het uitbouwen van de stage als volwaardig opleidingsonderdeel in het curriculum zijn twee aandachtspunten uit de vorige visitatie die nog niet helemaal gerealiseerd zijn. Mogelijk biedt de samenwerking met de KHLim in het kader van de FI²-opleiding opportuniteiten om de stage te introduceren in de opleiding. De opleiding is voor wat de personeelsproblematiek betreft, gebonden aan de financiële en organisatorische randvoorwaarden en het departementale beleid. De visitatiecommissie is van mening dat er in de opleiding voor dit onderwerp voldoende generieke kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn.

De NVAO volgt de commissie in haar positieve eindoordeel over het onderwerp Interne Kwaliteitszorg.

Resultaten

Uit de contacten van de commissie met het werkveld blijkt dat de bereikte resultaten beantwoorden aan de verwachtingen. Het werkveld waardeert de gegroeide zelfstandigheid, de snelle inzetbaarheid en het probleemoplossend vermogen van de afgestudeerden. Zowel in ontwerp bureaus als in de uitvoering op de werf zijn de afgestudeerden gegeerd. Jonge projectleiders kunnen na een inwerkperiode vrij vlug zelfstandig handelen. De studenten vinden blijkbaar gemakkelijker de weg naar de bedrijven dankzij de lage drempels van de nieuwe media, waardoor de communicatielijnen korter worden. De afgestudeerden blijken voornamelijk in lokale bedrijven terecht te komen en niet zozeer in multinationals. Volgens de opleidingsverantwoordelijken is XIOS een regionale hogeschool en zijn de studenten doorgaans erg gehecht aan hun streek. Het werkveld vraagt aandacht voor het aspect ondernemen en voor projectgebonden denken. Het werkveld drukt de hoop uit dat de academisering van de opleiding het praktijkgehalte van de opleiding niet zal verminderen, en dat het profiel van de industrieel ingenieur als praktisch ingestelde professional niet zal vervagen.

De alumni die met de commissie in gesprek gingen, zijn vrij tevreden over hun opleiding en de brede basisvorming die ze gekregen hebben.

De commissie spreekt haar vertrouwen uit over het feit dat de geplande wijzigingen in het curriculum en de organisatie van de opleiding het niveau van de afgestudeerden kunnen borgen. De commissie drukt haar bezorgdheid uit over het tempo en het niveau van het te realiseren academiseringsproces, deels veroorzaakt door factoren waar de opleiding weinig vat op heeft.

Op het ogenblik van de visitatie kan de commissie zich uiteraard nog niet uitspreken over het niveau van de bacheloropleiding in het nieuwe FI²- curriculum, dat nog in volle ontwikkeling is. Mede door de positieve commentaar van het werkveld over de afgestudeerden, wil de commissie voor wat het huidige resultaat betreft, een positieve afweging maken. Ze moedigt de opleiding aan om dankzij volgehouden inspanningen voor wat de academisering van de opleiding Industriële Wetenschappen betreft, het niveau van de afgestudeerden ook voor de volgende jaren te blijven verzekeren.

De commissie beoordeelt het facet Gerealiseerd niveau als voldoende.

Vlaanderen heeft geen traditie in het verzamelen van slaagcijfers per studiegebied en/of opleiding over de jaren heen. Uit ervaring blijkt dat de globale slaagcijfers voor generatiestudenten op Vlaams niveau tussen 45 en 50 procent liggen. Noch de evolutie over de jaren heen, noch de situatie per opleiding of studiegebied wordt opgevolgd.

De NVAO volgt de commissie in haar positieve eindoordeel over het onderwerp Resultaten, *Conclusie*

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

4. Academisering

De commissie maakt stevige opmerkingen over de geringe voortgang van het academiseringsproces ten behoeve van de Bachelor en Master of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde van de XIOS Hogeschool Limburg, maar geeft wel een positief advies over de Bachelor.

Goede voortgang van het proces van academisering is niet alleen voor de Master van groot belang, maar ook voor de Bachelor. Om die reden heeft de NVAO op 29 november 2012, bijna twee jaar na de visitatie (11-13 januari 2011) aan de opleiding een stand van zaken gevraagd over de actuele voortgang van het academiseringsproces. Deze stand van zaken ontving de NVAO op 21 december 2012 en is aan de visitatiecommissie ter beoordeling voorgelegd. Op 21 februari 2013 ontving de NVAO het oordeel van de visitatiecommissie.

De visitatiecommissie beschrijft in haar rapportage van 21 februari 2013 een weinig positief beeld van de bereikte voortgang sinds de visitatie van de opleiding in januari 2011, maar doet de in haar visitatierapport van 27 maart 2012 uitgesproken oordelen over de facetten en onderwerpen en over de bacheloropleiding als geheel, gestand.

De NVAO is van mening dat het oordeel van de commissie in 2011 en daarna in 2013 over de voortgang van het academiseringsproces een positief besluit over de Bachelor niet toelaat en stelde aan de opleiding een aanvullende beoordeling voor, uit te voeren door een gedeeltelijk nieuwe visitatiecommissie. Het decreet biedt deze mogelijkheid.

5. Aanvullende informatie

De instelling reageerde per brief van 14 juni 2013 tweeledig naar de NVAO. Op de eerste plaats beschrijft de instelling de actuele situatie van de opleiding. De opleiding in gevisiteerde vorm van januari 2011, bestaat niet meer. De opleiding is opgegaan in een gezamenlijke academische Bachelor Industriële wetenschappen met de Katholieke Hogeschool Limburg, en vormt nu de afstudeerrichting Bouwkunde in deze brede academische Bachelor. Op 1 oktober 2013 integreert deze opleiding in de Universiteit Hasselt en de KU Leuven met de UHasselt als administrerende instelling. Daarmee is feitelijk een aanvullende beoordeling van de opleiding in de oude vorm niet meer mogelijk. Vanaf het cursusjaar 2009/2010 zijn studenten ingestroomd in deze nieuwe brede Bachelor en de eerste groep is afgestudeerd in juli 2013. Er is geen regulier studentencohort meer van de oude opleiding.

Op de tweede plaats heeft de opleiding een reeks van technische bemerkingen geplaatst bij het oordeel van de visitatiecommissie over de stand van zaken van het academiseringsproces bijna twee jaar na de visitatie van januari 2011. De opleiding stelt dat de visitatiecommissie verschillende bevindingen verkeerd heeft waargenomen en draagt daarbij feitenmateriaal aan.

Op verzoek van de opleiding heeft een toelichtend gesprek plaatsgevonden tussen de opleiding en de NVAO op 10 juli 2013 ten kantore van de NVAO in Den Haag.

Pagina 10 van 13 De NVAO stelt met de opleiding vast dat de beoogde aanvullende beoordeling onuitvoerbaar is. De opleiding is nu een afstudeerrichting in de brede Bachelor Industriële wetenschappen en bestaat in de oude vorm niet meer.

De nieuwe Bachelor zal gevisiteerd worden in 2015 en per 1 oktober 2017 dient een accreditatiebesluit over deze brede Bachelor te zijn genomen.

In deze uitzonderlijke situatie en in aanmerking nemend;

- dat de visitatiecommissie haar positieve advies over de academische Bachelor Bouwkunde gestand doet,
 - dat het visitatierapport per facet en onderwerp een genoegzame onderbouwing bevat van het oordeel van de commissie,
 - dat de opleiding aannemelijk maakt dat de actuele stand van zaken omtrent academisering minder negatief is dan de commissie schetst,
 - dat de nieuwe brede Bachelor in 2015 wordt gevisiteerd met als doel om accreditatie vanaf 1 oktober 2017 te realiseren,
 - dat er geen mogelijkheid meer is om de oude opleiding aanvullend te beoordelen,
- is de NVAO van mening dat de opleiding kan worden geaccrediteerd tot en met 30 september 2017.

De instelling heeft zich bereid verklaard aan te sluiten bij het volgende cluster van visitatie en stemt in met de kortere accreditatieperiode voor de onderhavige opleiding tot en met 30 september 2017.

6. Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie inzake de noodzakelijk te nemen stappen ter versterking van de academisering van de opleiding.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifieke eisen	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	O
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

9. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor) van de XIOS Hogeschool Limburg.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor of Science in de industriële wetenschappen: bouwkunde (academisch gerichte bachelor) van de XIOS Hogeschool Limburg goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Diepenbeek wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2014-2015 tot en met het einde van het academiejaar 2016-2017.

Den Haag, 6 november 2013

Voor de NVAO,

Lucien Bollaert
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. Bij e-mail van 25 oktober 2013 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp van accreditatierapport. Dit heeft geleid tot enkele aanpassingen in het accreditatierapport.

– naam instelling	XIOS Hogeschool Limburg ²
– adres instelling:	Universitaire Campus Gebouw H B - 3590 DIEPENBEEK BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor of Science
– niveau en oriëntatie	academisch gerichte bachelor
– studieomvang	180 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	
– studietraject voor werkstudenten:	geen
– vestiging opleiding	Diepenbeek
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	geen
– bijkomende titel	geen

² De opleiding is inmiddels overgenomen door de Universiteit Hasselt.